

— Je rôsa ponoči obilna, ne bo tisti dan deževalo, grom pa zna priti, zlasti če je zjutraj soparno. Če ni rôse in je oblačno, bo še tisti dan dež. Ni bilo ponoči rôse, zato ker je veter vlekel, bo večidel lepo vreme. Jug in jugo-zapadnik prineseta večidel dež, če pa veter vleče od sončniga izhoda ali iz severo-izhoda ali jugo-izhoda, bo vreme lepo. Se zasuče veter od sončniga zahoda čez južno stran proti sončnim izhodu, ne bo dolgo lepo. Po hudih viharjih pride večidel dež.

Začne zjutraj močno deževati, ne bo dež dolgo terpel.

Ženski plés pa zjutrajni dež
Imata vselej le kratek terpež.

Začne pa okoli 7. do 8. ure počasi deževati, dežuje rado dolgo. Se naglo zvedrí po dežji, ne bo dolgo lepo ostalo, — se pa zvedruje počasi, ostane dolgo lepo.

Se zidovi močijo, kamnje potí, lesnina napné, sol mokra postane, iz dimnikov kaplja, bo dež. Če se zvezde prav svetlo lesketajo in migljajo in se tudi take vidijo, katerih sicer na nebu viditi ni, bo dež. Če ste sonce in luna, kader izhajate, prav veliki viditi, — če je sonce, kader izhaja, blede in ima belkast obroč krog sebe, bo dež. Če je luna čista, — če je rimska cesta čista in polna zvezd; če sonce bolj rudeče in čisto kot sicer zahaja, je lepiga vremena pričakovati.

O mlaji so vse dežne znamenja gotovši, kakor o polni luni; o polni luni nastopi večidel lepo vreme; 2 dni pred mlajem in pa 2 dni po mlaji se vreme naraji spreminja.

Mavrica in pa posebni dnevi, iz katerih ljudje vreme prerokujejo, so večidel lažnjivi. (Letos se nam je Medardi že zlagal). Če bi hotli te dneve vse sošteti, bi bil skoraj vsaki dan prerok, tako da bi ne vedili kam z vremenam.

(Konec sledí).

Zbor kmetijske in obertnijske družbe v Ljubljani 1. julia.

(Konec.)

Po dokončanih pomenkih kmetijskih in obertnijskih so ogledali gosp. nadvojvoda rudo, ki je bila iz Knapovškiga rudnika v zbor na ogled postavljena. Gosp. Kos, c. k. zdravnik Ljubljanski, kterimu (če bo kadaj iz tega rudnika obilen pridelk) gré čast in hvala, da ga je on deželi ohranil, ker brez njega bi bili deležniki tega rudokopja že davnej obupali in vse popustili, je razložil gosp. nadvojvodu imenitniši reči o ti zadevi. Ta rudnik, kateri pod sv. Katarino leži, je bil že nekdaž znan; pripoveduje se namreč, in tudi starodavno slovensko imé „Knapoviše“ je tega priča, da že pred 300 leti so tu rudo kopali, jo pa opustili, ker morebiti niso mogli vode v jami zabraniti ali pa, so se jim drugi zadržki nasprot stavili. Da je bilo Knapoviše zares zapušeno, pričuje tudi to, da je Jožef Žerovic, bivši c. k. rudarski urédnik v Idrii, v letu 1797 tukaj v starih rovih kopati jel in mesca oktobra 1804 komisijo zvedenih mož poklical, da bi ogledala Knapovski rudnik in razsodila njegovo vrednost. Komisija je rekla, da bi se splačalo tukaj dalje po rudi slediti, vunder bi se moglo bolj pridno delati. Ker pa je Žerovic že po tem malim kar je kopal, ob premoženje prišel, in ker naprošenih 4000 fl. od vlade tudi ni na posodo dobil, je vse skupej opustil in nekemu Milanežu rudnik prodal. Ta je nekaj časa kopal, pa na zadnje tudi opešal. V letu 1840 je gosp. Kavčič, bivši pisar c. k. rudarskiga komisariata, nagovarjal gosp. stotnika žl. Watzel-na, verliga rudoslovca, naj bi spravil družbo skupej, ki bi

se lotila zapušeniga rudokopja. To se je zgodilo, in mesca sušca 1841 je družba z 100 akcijami vnovič kopati začela. Ker je pa v starih predeh in v starih rovih kopati začela, ni bilo ne duha ne sluha koristne rude; toraj se je v letu 1843 ta družba spet razbila. Gosp. Kos, ki pa pri vsim tem ni obupal, je spodbodel polovico deležnikov, naj bi ostali in naprej kopali. 1. sušca 1843 so spet začeli, pa slabo slabo je še zmiraj kazalo, dokler so lani na večer pred sv. Barbaro v globočini 30 sežnjev na bogato svinčeno rudo zadeli, ktera zdaj oživlja pogúm družbnikov in obeta vesele pridelke. Bog daj! Pomina vredno je tudi, da so pri kopanju že več stariga orodja v rudniku našli, ktero so spredniki, pred ko ne od podzemeljske vode pregnani, v jami popustili.

Gosp. nadvojvoda so radovedni poslušali, kar sta jim gosp. Kos in gosp. Bišof o tem novim rudniku povedala, in so marljivo ogledali lepe kose svinčene rude, ki tudi ni brez srebra. Mi pa privošimo stanovitnemu prizadevanju dobro srečo, in iz serca želimo: naj bi postalo Knapoviše krajnska Kalifornija!

Ko je bil s tem zbor dokončan, so se peljali svitli nadvojvoda, spremljeni od gosp. deželniga poglavarja, gosp. generala, gosp. adjutanta nadvojvodoviga in blizo 40 udov na Fužinski grad gosp. predsednika kmetijske družbe, Londonsko kmetijsko orodje ogledat, ktero so močno pohvalili; tudi lepe modéle Pajkovih vodnjakov, ki so bili tudi razpostavljeni, so s pohvalo ogledali. Po ogledu vsiga tega je bil pod košatimi drevesi krasen zajterk napravljen, kteriga smo že omenili. Po tem so šli gosp. nadvojvoda in vsi gospodje z njimi novo papirnico ogledat, ktera se po njih imenu „Janezia“ imenuje. Tudi papirnica je gosp. nadvojvodu in vsim pričujočim kaj dopadla.

Ob štirih popoldne smo prišli nazaj v Ljubljano, veseli srečniga dneva, ki bo vsim vedno v dragim spominu ostal.

Memo gredé na Fužinski grad so gosp. nadvojvoda tudi ogledali tistiga čudo veliciga vóla, kteriga je Bitenc na Koroškem kupil, od kteriga smo že v „Novičah“ govorili.

Potovanje po Laškem.

Spisal M. Verne.

3. pismo.

Dragi prijatelj!

V Bolonji 9. rožnika 1847.

Včeraj opoldne sim od Ferare slovó vzel, in se naprej v Bolonjo podal. Od Ferare do Bolonje je 30 laških milj po lepi ravnini, ki je pa semtertje še močno močirna. Po vsi ti deželi od unikraj Rovíga do blizo Bolonje sejejo zraven pšenice, turšice in mnogoverstniga sočivja tudi posebno veliko konopelj. Lanú sim malo vidil, tode kaj lepiga. Dežela je tu zares podoba raja, in vender človeka jeza in žalost obide, ko vidi, posebno med Feraro in Bolonjo, poleg ceste tako grozno revne bajte, de komaj po koncu stojé. Po štiri lése si reveži spletó, štirivoglat prostor z njimi ogradá, potem lése z blatam zamažejo in ograjeni prostor z bičjem ali tístjem pokrijejo, in to je — vse! To so hiše, de se Bogu smili. K sreči ni ravno veliko taci — hlevov.

V šestih urah se pride iz Ferare v Bolonjo, zalo veliko mesto med rekama Savono in Renam, ki imate o poletnim času le malo vode.

Bolonja, za Rimam prvo mesto cele papeževe deržave, šteje čez 80 tisuć duš. Hiše so lepo in terdno sozidane, in skoraj vse imajo obokane klonice na stebrih kakor v Padovi, le visočiji in lepši, de se tudi o nar hujšim dežji po suhim hodi. — Narbolj me je mi-

kalo, berž ko sim mogel, sloveče vseučilišče, slavno mater učenost in znanost — mende nar stareji v celi Europi — ogledati. Muzeume — naravoslovniga, anatomskega, bolniškega, naravoznanskega in starinoslovniga — sim z veseljem ogledal. Tudi na zvezdogledišče (specula) sim šel, od kodar se ne le celo mesto, temuč na vse kraje dalje vidi, razun proti jugo-zahodu, kjer so griči, in za njimi visoke gore. — Iz vseučilišča sim šel v cerkev sv. Petronia, ki je lepa in silno velika, pa ne stolna cerkev. Škoda de zunaj ni dodelana, in de morde nikdar ne bo. Vsa je imela z marmeljem oblečena in okinčana biti, kakor je na sprednji strani. V ti cerkvi imajo Bolonjčani lepo, v tla vrisano poldanšnico ali meridian. Pred cerkvijo je velik, 190 korakov dolg, in 150 širok prostor ali terg s krasnim vodnjakom (štirno), ki ga Neptunov vodnjak imenujejo zavolj čudovito lepe bronaste Neptunove podobe, ki z nekterimi družimi na njem stoji. Ta terg oklepajo krasne pohištva, med kterimi je tudi lepo poslopje, v kterim kardinal, deželni poglavar, stanuje. — Tudi sv. Stefana cerkev, ali prav rêči, se dem cerkvá vkup, sim ogledal. Nekdaj je bil tû tempelj boginje Iside, kteriga lepe stebre iz marmeljna so v današnjo cerkev umno porabili, de jih je lepo viditi. Še več družih cerkvá — vsih vkup je mende čez sto — sim ogledal, kakor cerkev nekih mnihov, ki se „Servi“, mende „hlapci matere božje“ imenujejo; — stolno cerkev sv. Petra, in poleg nje poslopje nadškofa Bolonjskega; — in zadnjič še prav lepo cerkev sv. Dominika.

V akademii lepih umetnost, kjer je tudi knjižnica, je veliko krasniga viditi. — Posebno pa me je veselilo, de sim v Bačciokovim (Bacciochi) poslopji muzeum vidil, ki ga ni nikjer taciga. Vsa Napoleonova družina je v veliki izbi skup: On, oče, mati, bratje, sestre in svaki, nekoliko po malarsko vpodobljenih, nekoliko pa iz marmeljna iztesanih.

V Bolonji sta razun cerkvenih zvonikov še dva druga stolpa častitljive starosti, ki ju je treba ogledati. Oba sta bila sozidana že o začetku 12. stoletja, Azinellov stolp (Torre Asinelli) v letu 1109, Garisendov (Torre Garisendi) pa v letu 1110. Sicer ni nič posebniga nad njima, kakor de je uni 256, ali kakor nekteri pravijo, še clò 307 čevljev visok, in de ta, ki je pa le 130 čevljev visok, celih osem čevljev visi. Ne vé se gotovo, če so ga nalaš tako sozidali, ali če se je sčasama sam nagnil. Dante, ki je že v letu 1321 umerl, ga je v svoji „sveti komedii“ poslovil, ker pravi:

»Qual pare a riguardar la Garisenda
Sotto 'l chinato, quand' un nuvol vada
Sovr'essa sì, che d'ella incontro penda«.

Tudi lepo sprehajališče, ki ga „Montagnola di Bologna“ — bolonjski hribček — imenujejo, je treba ogledati. Gospôda in reveži imajo tû zaliga, s cveticami in z lepim drevjem okinčaniga prostora dovelj, kratkočasiti se in zijale prodajati, dokler se jim ljubi. — Kakor skoraj vse talianske mesta je tudi Bolonja obzidana, pa ne kaj terdno. — Zunaj mesta je tista Čertoza — nekdanj samostan — kjer so krasno mestno pokopališče napravili, ki po pravici slovi. —

Bolj proti zahodu na straži (Monte della guardia) je svetišče, cerkev matere božje, ki ji „Madonna di san Luca“ pravijo, in terdijo, de je podoba sveti Luka pisal ali malal, in de jim jo je neki pušavnik po imenu Eutimi v letu 1160 iz Carigrada prinesel. Od mestnih vrat, ki jih „Porta di Saragosa“ imenujejo, pelje pokrita obokana pot v cerkev na verh straže. Obokov (Arkaden) je 649, pod kterimi hodijo mestnjani skoraj eno uro dalječ v senci na božjo pot. Tudi jez sim bil gor krevljal, lepo bogato cerkev ogledat. — Na drugim verhu bolj proti jugu je lepa velika pristava, po-

letni sedež kardinala vladarja, ki se ji „pri svetim Mihelu v hosti“ (San Michele in bosco) pravi. Nekdaj je bil silno lep samostan Olivetanov. Pisane podobe v nekdanjim samostanu so že zelo poškodovane, v cerkvi pa še, kakor nekdanj, silno lepe.

Še drugi griči so polni pristav in prijaznih poslopij. Zemlja okrog Bolonje je sploh silno rodovitna. Žita in vsiga, česar potrebujejo, si predelajo, de je kaj. Zato se pa tudi mestu tolsta Bolonja pravi.

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* Važno novico naznani danes „slovanski popotnik“ stem, da 1. del vesoljnoslovske slovnice slavniga gosp. dr. Miklošić-a bo kmalo dodelan. Imenovana (primerjajoča) slovnica bo jako obširno delo. V 1. delu, ki sedaj pride na svetlo, bo glasoslovje, — v 2. izpeljevanje besed, — v 3. nauk besede pregibovati, — v 4. nauk besede skladati.

* V posavskem mestu Bukevju na Horvaškem se je našla na nekem polji velika posoda s starim srebrnim in zlatim denarjem.

* „Bčela naznani, da se od marljivega slovenskega pisatelja, g. Kocijančiča, ki je ravno izdal „sveto povestnico“ že spet tiska: „Povestnica nove zaveze“ in da marljivi gospod tudi obeta ostale Fleuryove zgodovinske dela, namreč: gerško in rimsko povestnico, basnoslovje, povestnica srednjega veka itd. posloveniti.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Kočevja. K. 7. t. m. Z veseljem smo brali očitno pohvalo šolskih prijatlov, ki so si za omiko šolske mladosti preteklo leto 1851 prizadevali; pa čudno je vender, da iz Kočevskega okroga, ki nismo v šolskim napredovanji ravno zadni, se v šolski povzdigi več hvale vrednih gospodov ne bere. Ako hočemo pravični biti, saj ene naših šol, ktera ima svojo povzdigo nevtrudljivemu gosp. bivšimu kaplanu v Starim Logu A. Jakšiču zahvaliti, zamolčati ne moremo. Ob kratkim le to omenim, da bi bil ob prihodu častitiga gospoda v to okrožje, vsak otrok, ki le do 10 šteti zna, vso šolsko mladost po številu lahko povedal, akoravno je bivši šolski učenik za podučenje tudi dobro voljo imel. Za šolo lepo skerbniemu gosp. tehantu ni bilo težavno imenovana gosp. kaplana za povzdigo opešane šole vneti, ker je njegovo blago serce kakor njih iskrenost za šolstvo dobro znana. Vedil je s svojo prijazno in prepričavno besedo staršev serca tako presuniti, da precej prostorna šola je bila kmalo napolnjena, stari farmani veseli pripovedujejo, da še nikolj tako. Clò dvé poletji, ko kmetiške šole zavolj paše rade pešajo, je bila omenjena šola s takim veseljem obiskana, da se je mogla marsikaka mamka še na stare leta pasti učiti. Pretečeno leto so nepozabljivi gospod, ki so poprej le keršanski nauk v šoli učili verh vsih svojih opravil še prestavljenega učitelja več mescov v vsih šolskih rečeh radovoljno brez plačila nadomestovali, in še preden je bil nov učitelj izvoljen, očitno preskušnjo, dasiravno od milostljiviga knezo-škofa že v drug kraj namenjeni, s takim napredkam obstali, da le Bog njih trud, ljubezen in vnemo za našo mladost zadosti plačati zamore. Nismo slišali tukaj kakor je scer šolska navada, le brati in iz spomina rabotno odgovarjati in prazno slamo mlatiti, ampak vsi odgovori so kazali, da pridejo iz prave zastopnosti in da bo nauk, ki so ga tû djansko prejeli, šolarjem, ko bodo stareji ali doma kmetovali ali po svetu kruha iskali, lepa podlaga njih prihodnjih védnost.

Po dokončani preskušni pa, pri kteri so se vsi šolarji in šolarce prav lepo odrezovali, je bila žetev. 14